

Poesia-Relats ■ David Castillo

Assemblea d'ànimes

Fa vint anys, un jove Josep Igual (Benicarló, 1966) guanyava el premi València amb *35 poemes*, un recull encara massa condicionat per les referències, que superaria dos anys després amb *Lector d'esperes*, on la reflexió i el llenguatge oferien imatges d'inusual potència. Van ser dos llibres inicials que obrien un autor cap a la recerca d'una veu pròpia, que ha consolidat al llarg dels anys, no sense esforç. Traslladat a la Ràpita travessant la tènue frontera lingüística entre el Maestrat i la zona del delta de l'Ebre, Igual ha desplegat una obra com a prosista, poeta i cantautor ben interessant.

Els seus dos últims llibres, publicats per una de les dinàmiques editorials independents del país, ens presenten les dues vessants de l'escriptor, la poesia i els relats, que tenen punts coincidents. La simbologia ha canviat, la llengua s'ha esmolat encara més, i si el poemari *Ditades al vidre* és des del mateix títol ben recomanable, els relats que componen *Faules mamíferes* són dels més bons que he llegit en català des de fa mesos. Entre el

El poeta, narrador i músic de Benicarló Josep Igual

conte realista, que ens podria acostar als relats de Carver i Bukowski, el dietari -una altra de les especialitats d'Igual- i els fragments que s'acosten a la prosa poètica, Igual desplega un mosaic de situacions amb l'estranya bellesa d'un dissabte al capvespre en espais fronterers. Bars, circs, equívocs sentimentals i referències literàries entren i surten de situacions quotidianes, que Igual sap carregar de versemblança en una ficció ben creïble. Realisme intens i delicat, amb dosis d'ironia existencial, que mai es mostra solemne ni ampul·lós. Quan descriu personatges o moments del dia, tot adquireix una instantaneïtat d'una bellesa diàfana, que omple el lector.

Benet Rosell parlava dels rastrejadors de racons, dels que busquen tresors on ningú mira. La literatura *perifèrica* d'autors com Josep Igual és sovint molt més estimulante que la que enfoquen les càmeres.

Els poemes de Pessoa

Quan ens parla de l'assemblea d'ànimes -referint-se a tots els poemes que duia dins Pessoa- m'ha fet pensar en l'assemblea de criatures que també hi ha dins *Faules mamíferes*, una galeria de gent del carrer que riuen, fumen cànnabis i viuen en ordre desordenat.

Els poemes de *Ditades al vidre* es poden llegir com un complement als convinctants relats de Josep Igual. Qualitat.*

Ditades al vidre

Josep Igual
Aeditors
El Perelló, 2008
Preu: 8,50 euros
Pàgines: 96

Faules mamíferes

Josep Igual
Aeditors
El Perelló, 2008
Preu: 9,50 euros
Pàgines: 192

El poeta i narrador de Benicarló ens ofereix dos volums que es complementen, tant en la descripció d'estats d'ànim com en la vitalitat de les criatures que els habiten. Els relats de *Faules mamíferes* i els poemes de *Ditades al vidre* són magnífics retrats de situacions quotidianes

1 2 3 4 5

Monografia ■ D. Sam Abrams

Rosselló-Pòrcel per sempre

No existeixen llibres *definitius* sobre els grans autors perquè els grans autors són inesgotables. Ara bé, *L'àngel adolescent. Vida i poesia de Bartomeu Rosselló-Pòrcel*, de Roberto Mosquera, és el que més s'acosta a una monografia definitiva. Potser seria exacte dir que és la font de crítica i documentació més global i rigorosa que tenim actualment sobre l'autor d'*Imitació del foc*.

Les vies d'apropament a Rosselló-Pòrcel són onze, en total, que es poden resumir d'aquesta manera: la construcció del mite que envolta el poeta, la concreció de l'entorn cultural i artístic, un retrat biogràfic, la recepció crítica, el resseguiment del desplegament de l'obra per gèneres (poesia, periodisme, traducció i crítica), la lectura de tres poemes problemàtics (*El captiu*, *A Mallorca*, *durant la Guerra Civil* i *Auca*), la perpetuació del record de la figura i l'obra del poeta, i l'aportació de fonts (documents reproduïts i una bibliografia completa).

El llibre de Mosquera destaca per diversos motius. En primer lloc, perquè ens ofereix dades noves de darrera hora, fruit de les investigacions de l'autor. Després cal assenyalar l'immens esforç de síntesi i concentració de materials molt diversos i dispersos. No podem deixar de parlar de l'actitud ponderada i plural de Mosquera, que recull i sospesa tots els punts de vista abans de pronunciar-se. Aquí, precisament, trobem l'únic defecte possible del llibre. Mosquera és potser massa respectuós amb els altres i no deixa sentir prou la seva pròpia veu, que, en definitiva, és la més autoritzada. I finalment ressaltaria el fet de la gran cultura literària de l'estudiós, que es tradueix en autèntic guany, perquè utilitza eines de la crítica internacional per desenvolupar el seu discurs teòric i situa Rosselló-Pòrcel en un context cultural, artístic i literari internacional que li escau com un anell al dit i que, de passada, revaloritza la tradició moderna de la lírica catalana.

Aquest és un llibre de primera per guardar i assaborir lentament.*

L'àngel adolescent. Vida i poesia de Bartomeu Rosselló-Pòrcel

Robert Mosquera
Publicacions de l'Abadia de Montserrat
Barcelona, 2008
Preu: 14 euros
Pàgines: 368

1 2 3 4 5

ANIMUS MOLESTANDI

Acadèmia? De debò?

PATRÍCIA GABANCHO

He de confessar que no sé com "posicionar-me" (que diria un cursi) davant l'Acadèmia Catalana de Cinema que acaba de corporeïtzar en Joel Joan (i que sigui ell, precisament, qui l'ha impulsada m'acaba d'escamar, perquè aquest noi té talent però en aquestes coses actua més amb les ganes que amb el cap). El problema és que no sé si és una pífia o un encert, perquè no m'agraden els simulacres de normalitat, però m'agrada la normalitat. Per tenir acadèmia, caldria tenir un cert gruix de cinema català, i què és primer, l'ou o la gallina? Ja sé que el conseller Tresserras, que no para quiet, està preparant una llei de cinema que vol

promoure la cosa, però em temo que això parerà on sempre: si volem cinema català, l'haurem de *comprar*, perquè els catalans paguem a part el que els altres tenen de sèrie. Quan era jove, d'això en deïem cultura de peatge.

Pel que fa a la definició, ens posaríem d'acord de seguida: en el cinema d'autor, mana la filiació del director; en el cinema descaradament comercial, tant pot regir el director o la producció. Aquest és el criteri que s'usa a tot arreu, ara que les pel·lícules acostumen a ser un poti-poti de llengües i de passaports. Per això avui es diu que Espanya produeix o bé el

cinema d'humor gruixut (mena Torrente), o bé superproduccions caríssimes que s'enfonsen a la taquilla, com aquesta panòpia històrica sufragada amb calé públic (i sense queixes) per commemorar el 2 de maig (i faríem bé de notar que Madrid paga història i Barcelona paga anuncis turístics). Bé, i què fa Catalunya? Cinema francès, diuen -volent dir cinema íntim-, grans documentals i terror. No està mal com a programa.

Ara bé: ¿vol Isabel Coixet dir-se cinema català?, ¿ho volen aquests nois i noies que surten molt preparats d'unes escoles on els recomanen de

filmar en castellà perquè el gremi encara viu de l'atavisme de considerar el mercat espanyol l'única sortida? És que correrem el risc de fer la cerimònia dels Oscars, ai perdó, dels *gaudís*, i que només s'hi presenti el gran Ventura Pons! No siguem tan innocents: el mercat espanyol cobra peatge, i si jugues en una banda no pots jugar impunement a l'altra. Queda clar que el que més necessita el cinema català és que algú (o tothom) hi cregui. Dit d'una altra manera, necessita prestigi, com tota la cultura catalana. I el que no sé és si l'Acadèmia ens donarà honor i pompa o serà un tret escapat per la culata.*